

LITERÁRNO-DRAMATICKÝ ODBOR

POSLANIE A CHARAKTERISTIKA ODBORU

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca. Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti. Literárno-dramatický odbor vychováva z detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, recitátorov, vzdelaných a náročných divákov, čitateľov, aktívnych účastníkov a spolutvorcov života našej spoločnosti. Absolvent tohto odboru nadobudne také skúsenosti a vedomosti, ktoré sú potrebné pre povolania, ktorých úspech závisí na vytvorení dobrého medziľudského kontaktu, vzťahu a spolupráce. Komplexný charakter výučby zahŕňa zvládnutie základných hereckých činností, prednesu a pohybu.

CIELE UMELECKÉHO VZDELÁVANIA V LITERÁRNO-DRAMATICKOM ODBORE

Vyučovacie predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, cieľom vyučovania je rozvíjať osobnosť žiaka v oblasti:

- citových, rozumových a morálnych kvalít, najmä schopností kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce,
- vedomého, osobitého, prirodzeného a pritom kultivovaného vyjadrenia v sociálnej a umeleckej komunikácii,
- základných odborných schopností v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery,
 - a) aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni,
 - b) aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno-spoločenskej záujmovej činnosti.
- aplikujú získané vedomosti a schopnosti v podobe kvalitných divadelníkov, režisérov, scenáristov pre amatérske súbory a kvalitných uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého a pedagogického zamerania.

PROFIL ABSOLVENTA

- má osvojené základy komplexného pestovania citu pre rytmus, reč a pohyb,
- osvojil si základné prvky odborných zručností a zároveň si overuje ich predpoklady pre ďalšie štúdium a odborné zameranie v ďalších ročníkoch.
- Dramatická hra
 - v hre zvláda jednoduchú charakterizáciu,
 - v etude zvláda jednoduchý dramatický príbeh.
- Pohyb
 - zvláda základy správneho držania tela, svalového napätia a uvoľnenia,
 - v jednoduchých pohybových hrách je schopný zvládnuť základné priestorové tvary,
 - vie uplatniť zvládnuté pohybové schopnosti v jednoduchej dramatickej akcii.
- Reč
 - v náročnejších artikulačných cvičeniach zvláda temporytmus reči a zreteľne vyslovovanie všetkých hlások,

- v prednese cvičných textov zvláda zreteľnú výslovnosť a mäkký hlasový začiatok,
- zvládnuté rečové schopnosti vie uplatniť v individuálnom alebo kolektívnom prednese.
- Slovesnosť
 - zvláda samostatné jednoduché slovné vyjadrenie,
 - podmienkou postupu do vyššieho ročníka je zvládnutie základného pravidla dramatickej hry v jednoduchej kolektívnej ukážke.
- Vedome a aktívne sa vyjadrujú v dramatickom a slovesnom prejave z hľadiska vlastných mravných a estetických postojov k svetu. Uskutočňujú nadobudnuté vedomosti a schopnosti v kolektívnych alebo individuálnych témach a úlohách dramatických, prednesových a slovesných.
- Pripravujú absolventské predstavenie.
- Získa základné informácie o európskych kultúrnych dejinách a snažia sa príťažlivým spôsobom vytvoriť základný obraz o vývoji európskeho dramatického umenia v historickom kontexte s vývojom hmotnej a duchovnej kultúry ľudstva.
- Vedome používa základné výrazové prvky umeleckého prednesu, k tvorivej interpretácii samostatne zvoleného textu. Zároveň spôsobom vzdelávania v literárno-dramatickom odbore výchova pre umenie a výchova umením sa stáva žiak v bežnom živote uvedomelým divákom dramatických prezentácií.
- Dokáže sa orientovať v základnej terminológii divadelnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých divadelných techník v rozsahu obsahu štúdia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU A PODMIENKY PRIJÍMANIA ŽIAKOV

Vzdelávanie v literárno-dramatickom odbore rozdeľujeme do štyroch základných častí a to:

Prípravné štúdium

- určené žiakom 1. ročníka na ZŠ, dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky.

Prvý stupeň vzdelania

- prvá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia),
- druhá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi primárneho umeleckého vzdelávania).

Druhý stupeň vzdelania

- dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi sekundárneho umeleckého vzdelávania, absolventi štúdia pre dospelých), druhý stupeň dramaticko-slovesného vzdelávania sa rozširuje o špecializáciu v samostatných oddeleniach: dramatickom, slovesnom a bábkarskom.

Štúdium pre dospelých

- talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň vzdelávania.

Literárno-dramatický odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (prednes, umelecký prednes, hlasová výchova, individuálna príprava) a kolektívnych aktivít (dramatika a slovesnosť, pohyb, práca v súbore, základy dramatickej tvorby a pod.). Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka.

Podmienky prijímania žiakov na jednotlivé stupne vzdelania:

Prípravné štúdium

- komunikačné dispozície, elementárne rytmické cítenie, výtvarné dispozície.

Prvý stupeň

- talentovaní žiaci ZŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Druhý stupeň

- absolventi I. stupňa základného štúdia alebo štúdia pre dospelých alebo výnimočne talentovaní žiaci stredných škôl, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Štúdium pre dospelých

- výnimočne talentovaní žiaci SŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravná dramatická výchova

Žiaci po ukončení prípravného štúdia 1 (PŠ1) a prípravného štúdia 2 (PŠ2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiaci od 4 rokov veku:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ získavajú prehĺbený záujem o dramatickú hru,✓ uplatnia pri hre overené schopnosti ich ďalšieho pohybového a rytmického vývoja,✓ použijú schopnosť aktívne a pasívne sa uvoľniť, sústrediť sa a pohotovo reagovať,✓ improvizujú pohyb k riekanke a piesni podľa ich obsahu, ✓ uplatnia detskú tvorivosť,✓ použijú správnu výslovnosť v rečovom prejave,✓ zvládnu techniku hry na Orffových hudobných nástrojoch, ✓ kráčajú pri pohybových hrách podľa rytmu piesne, ľahkou chôdzou (tanečnou, kultivovanou),✓ sprevádzajú rozmanité riekanky a básne hrou na tele,✓ zdramatizujú pohybovo krátku báseň,✓ prezentujú výstup vlastnej a skupinovej tvorby pred spolužiakmi.	<p>Dramatická hra.</p> <p>Povinné hudobno-dramatické činnosti a hry.</p> <p>Uvoľňovacie a koordinačné pohybové cvičenia zamerané na uvoľnenie tela.</p> <p>Pohyb, gesto, mimika.</p> <p>Text – prirodzená detská hra.</p> <p>Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a vyčítaniek.</p> <p>Názvy Orffových nástrojov: paličky, tamburína, rámový/ručný bubon, triangel, zvonček, chrastidlá (rumba guľa) a melodických hudobných nástrojov metalofón, zvonkohra.</p> <p>Chôdza a rytmus.</p> <p>Ľudová slovesnosť a detské básne.</p> <p>Dramatizácia krátkeho textu.</p> <p>Rečový a pohybový prejav.</p>

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

Žiaci dokážu:

- aktívne sa zúčastňovať spoločnej hry,
- v hrách s pravidlom zvládnuť základné prvky pohyblivosti, pružnosti, obratnosti,
- v cvičeniach a v hrách s pravidlom základné priestorové cítenie,
- rešpektovať ostatných členov kolektívu,
- v cvičeniach a hrách s pravidlom zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku,

a) pohybom,

b) zvukom,

- hrou na jednoduchých nástrojoch,
 - hrou na telo,
 - slovným a hlasovým prejavom,
- predviesť na primeranej úrovni pohybové, rytmické, rečové a výtvarné schopnosti,
- aktívne sa zapojiť do kolektívnej tvorivej činnosti.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÁ PRÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Dramatická príprava v základnej umeleckej škole je predmet spoločný pre všetkých žiakov literárno-dramatického odboru. Hlavným obsahom predmetu je komplexná tvorivá dramatická činnosť, zahrňujúca všetky zložky, vrátane práce s improvizovanou bábkou a integrujúce základné prvky prípravnej činnosti (pohybové, rečové, hudobno-rytmické) a špecifické činnosti výtvarné.

Motivácia všetkých činností zostáva aj naďalej základným metodickým princípom, podnecujúcim spontánny detský prejav. Skúsenosti získané v priebehu vyučovania motivovanou hrou sa postupne vyvíjajú vo vlastnú uvedomelú odbornú činnosť.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- si uvedomujú v jednoduchej dramatickej hre partnerov v priestore a reagujú na nich,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom,
- zoznamujú sa s možnosťou hry s predmetmi, jednoduchými výtvarnými znakmi z nich improvizovať bábky a v cvičeniach zvládnuť základné princípy ich oživovania.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>reagujú na partnerov v jednoduchej dramatickej hre v priestore,</p> <p>zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou,</p> <p>realizujú jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom,</p> <p>poznajú možnosti hry s predmetmi, s jednoduchými výtvarnými znakmi,</p> <p>improvizujú s bábkami a v cvičeniach zvládajú základné princípy ich oživovania.</p>	<p>Kontaktná dramatická hra podľa Evy Machkovej.</p> <p>Dramatické činnosti so zástupnou rekvizitou.</p> <p>Partnerská hra so zástupným textom.</p> <p>Hra s predmetmi a jednoduchými výtvarnými znakmi.</p> <p>Hra s bábkou.</p>

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>získajú prvé návyky správneho držania tela,</p> <p>zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku,</p> <p>poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií,</p> <p>vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú,</p> <p>získavajú návyky pri akrobatických cvičeniach.</p>	<p>Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“.</p> <p>Ľah vpred: sedacie svaly a dolné končatiny, bedrové kĺby, chrbtové svaly.</p> <p>Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a dolné končatiny.</p> <p>Váhy, lastovička.</p> <p>Akrobatické cvičenia:</p> <p>kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého,</p> <p>kotrmelec vzad do drepu.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>uvedomujú si proces správneho dýchania, v jednoduchých artikulačných cvičeniach zvládnu vyslovovanie všetkých hlások,</p> <p>uvedomujú si rytmus a melódiu reči v riekankách, zvládnu mäkký hlasový začiatok, uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese.</p>	<p>Dychové cvičenia.</p> <p>Básničky: a) riekanky, b) vyčítanky, c) Mám básničku na jazýčku.</p> <p>Ľudová slovesnosť.</p> <p>Uvoľňovacie hlasové cvičenia.</p> <p>Vyčítanky, riekanky.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry.</p>	<p>Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky.</p> <p>Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok.</p>

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>reagujú na partnerov v etude, zvládnu jednoduchú charakterizácia v hre, realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, predvedú tvorbu jednoduchej improvizovanej bábkky,</p>	<p>Etuda podľa témy.</p> <p>Hra a charakter postavy.</p> <p>Etuda na základe príbehu.</p> <p>Tvorba bábkky.</p> <p>Oživovanie improvizovanej bábkky.</p>

<p>improvizujú s bábkami, ich oživovanie vrátane zvuku,</p> <p>dokážu vytvoriť jednoduchý dramatinovaný príbeh s bábkou.</p>	Hra s bábkou.
--	---------------

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>získajú prvé návyky správneho držania tela,</p> <p>zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku,</p> <p>poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií,</p> <p>vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú,</p> <p>získavajú návyky pri akrobatických cvičeniach.</p>	<p>Držanie tela, svalové napätie a uvoľnenie.</p> <p>Jednoduché koordinačno-dynamické cvičenia.</p> <p>Priestorové tvary (zástup, kruh, voľný rozostup, atď.)</p> <p>Jednoduchá dramatická akcia.</p> <p>Akrobatické cvičenia:</p> <p>kolíska na bruchu, na chrbte,</p> <p>kotrmelec vzad do stoji.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu predĺžený výdych a základy dychovej opory,</p> <p>v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie,</p> <p>uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,</p> <p>zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,</p> <p>uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese.</p>	<p>Dychové cvičenia.</p> <p>Hlasové cvičenia.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p> <p>Poetické texty.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry.	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ A SLOVESNÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Dramatická hra je naďalej hlavným predmetom primárneho i nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania. Jej prostredníctvom má učiteľ dosahovať v hlavnom predmete: dramatika a slovesnosť primeraný výraz u žiakov v dramatickom a slovesnom prejave. Jej pomocou má pripraviť žiakov v predmete: prednes k interpretácii textov ako osobnej výpovede zážitku, a tak zamedziť ich mechanickému odriekavaniu. Dramatickou hrou sú tiež v hlavnom predmete integrované prípravné činnosti: pohyb a reč.

Motivácia v týchto ročníkoch primárneho i nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomenému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu.

Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomeným záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci 1. – 4. ročníka, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

CIELE

Žiaci:

zvládnu komplexnú tvorivú dramatickú činnosť zahrnujúcu aj prípravnú činnosť, reč, smerujúcu od hry k vytvoreniu schopnosti samostatne, osobito, prirodzene a pritom kultivovane sa vyjadrovať dramatickou hrou, pohybom a slovným prejavom hovoreným a písomným,

sú schopní aktívne sa podieľať na vytváraní pozitívnych vzťahov a na vzájomnej spolupráci v skupine,

osvojujú si cieľavedome odborné vedomosti a schopnosti,

uplatňujú potrebné pohybové schopnosti v dramatickej činnosti,

interpretujú umelecký text ako osobný umelecký zážitok,

vedia prirodzene a kultivovane odovzdávať myšlienku zvoleného textu,

sú schopní pracovať v súbore pri väčšej časovej zaťažnosti,

aplikujú vytvorenie inscenácie na základe vybranej predlohy z oblasti poézie, prózy alebo dramatických žánrov,

uplatňujú v rôznych súťažiach v umeleckom prednese, detskej dramatickej tvorbe i autorskej literárnej tvorbe literárno-dramatického odboru najlepšie výsledky LDO ZUŠ.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
konajú v jednoduchých daných okolnostiach, zvládnu jednoduchú danú etudu alebo improvizáciu a vedia zachovať jej formu pri zámene postáv, realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, predvedú v cvičeniach hru s predmetom, dokážu vytvoriť jednoduché krátke pointované vyjadrenie zážitku.	Etuda podľa témy. Improvizácia a zámena postáv. Etuda na základe vymysleného príbehu. Hra s predmetom. Autorská tvorba slovom i písomne.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>získajú správne držania tela,</p> <p>zapájajú jednotlivé svalové skupiny v cvičeniach na centrálny a periférny pohyb,</p> <p>poznajú jednoduché cvičenia na priestorové cítenie – priestorové vzťahy,</p> <p>vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú,</p> <p>získavajú návyky v prízemnej obratnosti.</p>	<p>Pocit osi.</p> <p>Zabalenie, rozbaľovanie, uvoľnenie chrbtice.</p> <p>Priestorové tvary – dvojice, trojice, skupiny.</p> <p>Pred, za, nad, pod a hore, dolu.</p> <p>Koordináčne cvičenia z miesta.</p> <p>Akrobatické cvičenia:</p> <p>preliezania, podliezania,</p> <p>hojdačky, turecké bubny.</p>
--	---

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu správny vnútorný hmatový pocit v dychových cvičeniach,</p> <p>v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie,</p> <p>uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,</p> <p>zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,</p> <p>aplikujú správnu výslovnosť vokálov,</p> <p>uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese</p>	<p>Dychové cvičenia.</p> <p>Práca s hovoreným slovom.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p> <p>Hlasové cvičenia.</p> <p>Poetické, prozaické texty.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>zvládnu prácu s textom pripravenom dramatickou hrou,</p> <p>uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania,</p> <p>uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,</p> <p>zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,</p> <p>venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu,</p> <p>uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom umeleckom prednese</p>	<p>Text podľa výberu.</p> <p>Práca s hovoreným slovom.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Poetické , prozaické texty.</p>
---	--

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie,</p> <p>poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry,</p> <p>aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami :dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.</p>	<p>Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky.</p> <p>Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry.</p> <p>Vlastná tvorivá činnosť.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu úlohy zadané v súborovej práci,</p> <p>uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.</p>	<p>Súborová práca.</p> <p>Detská dramatická tvorba.</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť jednoduchú dramatickú situáciu,</p> <p>zvládnem v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru,</p> <p>vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom,</p> <p>predvedú v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom,</p> <p>dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah.</p>	<p>Improvizácia s jednoduchou dramatickou situáciou.</p> <p>Stavba jednoduchého dramatického tvaru.</p> <p>Etuda kontakt s partnerom.</p> <p>Dialóg s predmetom.</p> <p>Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.</p>

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnem základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie,</p> <p>ovládajú náročnejšie cviky obratnosti,</p> <p>zvládnem ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta,</p> <p>vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom,</p> <p>zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.</p>	<p>Rôzne druhy skokov, príprava na stojky.</p> <p>Prepojovanie skokov a prízemný pohyb.</p> <p>Koordinačné cvičenia z miesta.</p> <p>Polka, valčík.</p> <p>Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnem správne technické návyky rečového prejavu,</p> <p>v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie,</p> <p>uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,</p>	<p>Dychová opora, rezonancia v maske.</p> <p>Práca s hovoreným slovom.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p>

<p>zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,</p> <p>aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti,</p> <p>uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.</p>	<p>Práca s textom podľa výberu.</p> <p>Logopedické cvičenia.</p> <p>Poetické, prozaické texty.</p>
---	--

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu,</p> <p>uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania,</p> <p>uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,</p> <p>zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,</p> <p>venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu,</p> <p>uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza).</p>	<p>Cvičenia na vyjadrenie podtextu.</p> <p>Práca s dialógom.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Poetické, prozaické texty - práca s dôrazom, pauzou.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu,</p> <p>poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry,</p>	<p>Autorská tvorba - dialóg.</p> <p>Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry.</p> <p>Tvorivé písanie.</p>

<p>dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu,</p> <p>aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.</p>	<p>Hra so slovami.</p> <p>Vlastná tvorivá činnosť.</p>
--	--

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.</p>	<p>Súborová práca.</p> <p>Prezentácia divadelného predstavenia.</p>

Záverečná skúška:

1 prednes podľa výberu z poézie alebo prózy,

1 autorská literárna tvorba, kde aplikujú hru so slovami alebo pohybová etuda (min. 3minúty)

divadelné predstavenie podľa literárnej predlohy.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť dramatickú situáciu a rozhodnú o svojom konaní, zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru,</p>	<p>Improvizácia - dramatická situácia.</p> <p>Stavba jednoduchého dramatického tvaru.</p>

<p>vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom,</p> <p>zvládnu v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom,</p> <p>dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah - dialóg.</p>	<p>Etuda kontakt s partnerom.</p> <p>Dialóg s predmetom.</p> <p>Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.</p>
--	---

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie,</p> <p>ovládajú náročnejšie cviky obratnosti,</p> <p>zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu,</p> <p>vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom,</p> <p>zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.</p>	<p>Rôzne druhy skokov, príprava na stojky.</p> <p>Prepojovanie skokov a prízemný pohyb.</p> <p>Koordinačné cvičenia z miesta.</p> <p>Polka, valčík.</p> <p>Akrobatické cvičenia:</p> <p>kotrmelec vpred, vzad zo sedu i zo stoja.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu správne technické návyky rečového prejavu,</p> <p>ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie,</p> <p>zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,</p> <p>aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,</p> <p>aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti,</p>	<p>Dychová opora, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov.</p> <p>Práca s hovoreným slovom.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Prednes literárneho textu.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p>

uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Poetické, prozaické texty.
--	----------------------------

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>aplikujú v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu,</p> <p>uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť monologického spracovania,</p> <p>uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,</p> <p>zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,</p> <p>venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu,</p> <p>uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus).</p>	<p>Cvičenia na vyjadrenie podtextu.</p> <p>Práca s monológom.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu,</p> <p>poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry,</p> <p>dokážu citlivo vnímať význam použitých slov,</p> <p>aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu,</p> <p>aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami :dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.</p>	<p>Autorská tvorba - dialóg.</p> <p>Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry.</p> <p>Tvorivé písanie.</p> <p>Hra so slovami.</p> <p>Vlastná tvorivá činnosť.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu v dramatickej etude vlastné vyjadrenie námetu, fixujú tvar etudy - pravdivým konaním vyjadrujú cieľ postavy, zvládnu daný hudobný námet formou dramatickej pohybovej improvizácie, aplikujú jednoduchú slovnú improvizáciu, dokážu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy.	Dramatická etuda. Pravdivé konanie postavy v etude. Improvizácia na daný hudobný námet. Konferovanie, reportáž. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu požadovaný pohybový tréning, ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia s predmetom, vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec, zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec – jednokročka, dvojkročka. Akrobatické cvičenia: premety bokom.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>upevňujú správne technické návyky rečového prejavu,</p> <p>ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie,</p> <p>zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,</p> <p>aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,</p> <p>aplikujú výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások,</p> <p>uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.</p>	<p>Rezonancia v maske, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov, bránice.</p> <p>Práca s technikou hlavovej rezonancie.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Prednes literárneho textu.</p> <p>Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu v nadsádzke rôzne výrazové varianty rečových cvičení,</p> <p>analyzujú logicky myšlienku autorovho textu,</p> <p>uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,</p> <p>zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,</p> <p>uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza).</p>	<p>Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov.</p> <p>Rozbor textu.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom, dôrazom a pauzou.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, zvládnu techniku písania scenárov z etudy.	Autorská tvorba - príbeh. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu v dramatickej etude využitie humoru, fixujú tvar etudy – využiť výmenu rolí, zvládnu vystavanie príbehu ako reťaze príčin a následkov, aplikujú náznakové scénické prvky, zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy.	Dramatická etuda s vtipnou pointou. Etuda s výmenou rolí. Etuda na základe príbehu. Etuda – konečný tvar. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, zvládnu náročnejšie cviky obratnosti, ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec so spevom, zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.</p>	<p>Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec so spevom. Akrobatické cvičenia: stoj na rukách.</p>
--	---

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>ovládajú technicky vyspelejší a kultivovanejší rečový prejav, zvládnu v hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, zvládnu výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.</p>	<p>Kultivovaný rečový prejav. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu.</p>

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení,</p> <p>zvládnu gradáciu v umeleckom prednese,</p> <p>analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom,</p> <p>uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,</p> <p>zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,</p> <p>uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza).</p>	<p>Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov.</p> <p>Gradácia v prednese.</p> <p>Rozbor textu.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Technika umeleckého prednesu.</p>
--	--

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky),</p> <p>poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry,</p> <p>dokážu citlivo vnímať význam použitých slov,</p> <p>aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu,</p> <p>zvládnu techniku písania scenárov z etudy.</p>	<p>Autorská tvorba - príbeh.</p> <p>Detská literatúra slovenská i svetová.</p> <p>Tvorivé písanie.</p> <p>Hra so slovami.</p> <p>Vlastná tvorba scenára z etudy.</p>

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu úlohy zadané v súborovej práci,</p> <p>uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.</p>	<p>Vytváranie súborových programov.</p> <p>Tvorba divadelného predstavenia.</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu prípravu a realizáciu absolventského predstavenia,</p> <p>zvládnu divadelné techniky s potrebným výrazom kultivovanej prirodzenosti,</p> <p>uplatňujú v pohybových dramatických improvizáciách na daný hudobný námet priestorové, rytmické i dynamické cítenie,</p> <p>aplikujú náznakové scénické prvky,</p> <p>zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy, samostatne zvolenou formou.</p>	<p>Absolventské predstavenie.</p> <p>Úloha v absolventskom predstavení.</p> <p>Pohybová improvizácia na daný hudobný námet.</p> <p>Absolventské predstavenie.</p> <p>Autorská tvorba – jednoduchý scenár.</p>

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning,</p> <p>zvládnu ďalšie cviky obratnosti,</p> <p>ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom,</p> <p>zvládnu súčasný tanec so spevom,</p> <p>zvládnu pohyb v súlade s absolventským predstavením.</p>	<p>Pohybový tréning.</p> <p>Spojovanie cvikov obratnosti.</p> <p>Koordinačné cvičenia s predmetom.</p> <p>Súčasný tanec so spevom.</p> <p>Pohyb v absolventskom predstavení.</p>

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>ovládajú vedome vyspelý a kultivovaný rečový prejav,</p> <p>zvládnu viesť jednoduchú jazykovú rozcvičku,</p> <p>zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,</p>	<p>Kultivovaný rečový prejav.</p> <p>Jazyková rozcvička.</p> <p>Artikulačné cvičenia.</p> <p>Prednes literárneho textu.</p>

<p>aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov,</p> <p>zvládnu výrazný javiskový rečový prejav,</p> <p>uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.</p>	<p>Javisková reč.</p> <p>Práca s textom podľa výberu.</p>
--	---

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení,</p> <p>zvládnu gradáciu v umeleckom prednese,</p> <p>analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom,</p> <p>uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,</p> <p>zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,</p> <p>zvládnu samostatný výber a interpretáciu vhodného textu.</p>	<p>Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov .</p> <p>Gradácia v prednese.</p> <p>Rozbor textu.</p> <p>Dramaturgia prednesu.</p> <p>Interpretácia textu.</p> <p>Absolventský umelecký prednes.</p>

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu tvorbu príbehov (osobné zážitky),</p> <p>zvládnu teoretické informácie a ich praktické využitie z dejín dramatickej tvorby,</p> <p>dokážu citlivo vnímať význam použitých slov,</p> <p>aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu,</p>	<p>Autorská tvorba - príbeh.</p> <p>Seminárna práca z dejín dramatickej tvorby.</p> <p>Tvorivé písanie.</p> <p>Samostatná absolventská práca.</p>

zvládnu techniku písania scenárov.	Vlastná tvorba scenára – využitie v absolventskom predstavení.
------------------------------------	--

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba absolventského divadelného predstavenia.

Záverečná skúška:

absolventské divadelné predstavenie,
pohybová etuda
umelecký prednes podľa samostatného výberu,
seminárna práca z dejín dramatickej tvorby,
2 samostatné autorské literárne práce,
pohyb v súlade s absolventským predstavením.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Základy dramatickej tvorby sú hlavným predmetom dramatického oddelenia. Motivácia v týchto ročníkoch umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomeniu uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu. Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomením záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>analyzujú vlastné pohybovo – výrazové prostriedky,</p> <p>definujú prirodzenú jednotu pohybových a hlasových výrazových prostriedkov, ktoré vytvárajú psychofyzický aparát (ľudské telo),</p> <p>zdokonaľujú vlastné hlasové výrazové prostriedky,</p> <p>vyberajú prirodzenú interpretáciu autorského textu cez svoj psychofyzický aparát,</p> <p>interpretujú krátku improvizáciu na ľubovoľnú tému,</p> <p>zdokonaľujú v kolektívnej dramaturgickej, režijnej a výtvarnej spolupráci ucelený tvar,</p> <p>preukážu získané odborné poznatky a skúsenosti v zhodnotení hereckej zložky videného dramatického diela,</p> <p>zvládnu teoreticky a prakticky zásady slovesnej ortoepie,</p> <p>interpretujú na konkrétnych ukázkach špecifiká útvarov medzi vecnou a umeleckou literatúrou,</p> <p>vyžívajú mimoslovné prostriedky prednesu,</p> <p>aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami,</p> <p>interpretujú bez prípravy formou monologického prejavu krátku správu, referát, prejav,</p> <p>analyzujú nedostatky pri správnom držaní tela,</p> <p>zvládnu pohybovú realizáciu rytmu a jeho zložiek,</p> <p>preukážu ovládanie cvičenia rovnováhy a rotácie,</p> <p>zvládnu akrobatické cvičenia smerujúce k rozvoju obratnosti,</p>	<p>Základy dramatickej tvorby.</p> <p>Herecká postava.</p> <p>Hlasové cvičenia – javisková reč.</p> <p>Prirodzená interpretácia textu.</p> <p>Improvizácia na ľubovoľnú tému.</p> <p>Tvorba divadelnej inscenácie.</p> <p>Recenzia divadelného predstavenia.</p> <p>Artikulácia v javiskovej reči.</p> <p>Práca s vecnou a umeleckou literatúrou.</p> <p>Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky.</p> <p>Jazyková rozcvička.</p> <p>Monológ.</p> <p>Správne držanie tela, odstránenie nedostatkov.</p> <p>Pohyb spojený s dodržiavaním rytmu.</p> <p>Cvičenia rovnováhy a rotácie.</p> <p>Akrobatické cvičenia zamerané na obratnosť.</p> <p>Kolektívna ročníková práca – inscenácia.</p>

aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave kolektívnej ročníkovej práce.	
---	--

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania,</p> <p>definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi,</p> <p>zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,</p> <p>vyberajú konaním a štylizovaným prejavom vhodnú reakciu na literárne, hudobné a výtvarné podnety,</p> <p>interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,</p> <p>zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla,</p> <p>preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru,</p> <p>aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela,</p> <p>zvládnu výstavbové postupy prednesu,</p> <p>interpretujú samostatne umelecký prednes,</p> <p>využívajú mimoslovné prostriedky prednesu,</p> <p>aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami,</p> <p>interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav,</p> <p>analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom,</p> <p>zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky,</p> <p>preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších akrobatických cvičeniach,</p>	<p>Podnet, zhodnotenie, reakcia.</p> <p>Etuda – mimoslovné prostriedky.</p> <p>Herecké výrazové prostriedky a situácia.</p> <p>Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety.</p> <p>Dramatická činnosť – postoj.</p> <p>Tvorba dramatického tvaru.</p> <p>Tvorivá atmosféra pri improvizácií.</p> <p>Text, réžia, scéna.</p> <p>Výstavba umeleckého prednesu.</p> <p>Interpretácia umeleckého prednesu.</p> <p>Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky.</p> <p>Jazyková rozcvička.</p> <p>Dialóg.</p> <p>Orientácia v priestore.</p> <p>Cvičenia tempa a dynamiky.</p> <p>Akrobatické cvičenia s partnerom.</p>

zvládnu prácu horných končatín ako základ gesta, aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce.	Koordinačné cvičenia horných končatín. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.
---	--

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp,</p> <p>zvládnu v improvizácii – etude udržať v konaní určený typ – charakter,</p> <p>definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi,</p> <p>zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,</p> <p>vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu,</p> <p>zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu,</p> <p>interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,</p> <p>zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla,</p> <p>preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru,</p> <p>aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela,</p> <p>zvládnu výstavbové postupy prednesu,</p> <p>interpretujú samostatne umelecký prednes,</p> <p>interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty,</p> <p>využívajú mimoslovné prostriedky prednesu,</p> <p>aplikujú návyky svojho rečového prejavu</p>	<p>Podnet, zhodnotenie, reakcia.</p> <p>Etuda - mimoslovné prostriedky.</p> <p>Charakter postavy.</p> <p>Herecké výrazové prostriedky a situácia.</p> <p>Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety.</p> <p>Dramatická činnosť – herecký výraz.</p> <p>Námet na etudu.</p> <p>Fixácia vnútorného postoja.</p> <p>Dramatický tvar.</p> <p>Tvorivá atmosféra pri improvizácií.</p> <p>Text, réžia, scéna.</p> <p>Výstavba umeleckého prednesu.</p> <p>Interpretácia umeleckého prednesu.</p> <p>Interpretácia súčasných aj dobových textov.</p> <p>Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky.</p> <p>Jazyková rozcvička.</p>

<p>kondičnými rozcvičkami,</p> <p>interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav,</p> <p>definujú rozdiel medzi detským a umeleckým prednesom a poznajú kritéria ich hodnotenia,</p> <p>analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom,</p> <p>zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky,</p> <p>preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch,</p> <p>zvládnu choreografickú kompozíciu na tému ľudových tancov,</p> <p>zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou,</p> <p>ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov,</p> <p>aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.</p>	<p>Dialóg.</p> <p>Detský a umelecký prednes – kritéria.</p> <p>Orientácia v priestore.</p> <p>Cvičenia tempa a dynamiky.</p> <p>Slovenské ľudové tance.</p> <p>Choreografia na tému ľudových tancov.</p> <p>Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou.</p> <p>Prvky tancov iných národov.</p> <p>Kolektívna ročníková práca – inscenácia.</p>
--	--

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp,</p> <p>zvládnu jednoduchý scenár – autorské divadlo,</p> <p>definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi,</p> <p>zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,</p> <p>vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu,</p> <p>zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného)</p>	<p>Podnet, zhodnotenie, reakcia.</p> <p>Autorské divadlo.</p> <p>Charakter postavy.</p> <p>Herecké výrazové prostriedky a situácia.</p> <p>Absolventské predstavenie.</p> <p>Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety.</p>

<p>etudy pre ostatných členov kolektívu,</p> <p>interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,</p> <p>zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla,</p> <p>preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru,</p> <p>aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela,</p> <p>zvládnu svoju úlohu v absolventskom predstavení,</p> <p>zvládnu výstavbové postupy prednesu,</p> <p>interpretujú samostatne umelecký prednes,</p> <p>interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty,</p> <p>využívajú mimoslovné prostriedky prednesu,</p> <p>aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami,</p> <p>interpretujú bez prípravy materiál k zvolenej téme a prednesú prednášku bez písomného záznamu,</p> <p>definujú hodnotenie umeleckého prednesu a samostatne hodnotia,</p> <p>analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom,</p> <p>zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky,</p> <p>preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch,</p> <p>zvládnu choreografickú kompozíciu na tému moderných tancov,</p> <p>zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou – moderná pieseň,</p> <p>ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov,</p> <p>zvládnu štylizáciu a umenie podriadiť sa rôznym pedagogicko-režijným prístupom a požiadavkám v absolventskom predstavení,</p>	<p>Dramatická činnosť – herecký výraz.</p> <p>Fixácia inscenačného tvaru.</p> <p>Inscenačný zámer.</p> <p>Text, réžia, scéna.</p> <p>Absolventské predstavenie.</p> <p>Výstavba umeleckého prednesu.</p> <p>Interpretácia umeleckého prednesu.</p> <p>Interpretácia súčasných aj dobových textov.</p> <p>Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky.</p> <p>Jazyková rozcvička.</p> <p>Rétorika.</p> <p>Hodnotenie umeleckého prednesu.</p> <p>Orientácia v priestore.</p> <p>Cvičenia tempa a dynamiky.</p> <p>Choreografia moderného tanca.</p> <p>Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou.</p> <p>Prvky tancov iných národov.</p> <p>Kolektívna ročníková práca – absolventské predstavenie.</p>
---	---

<p>zvládnu princípy a zákonitosti činoherného detského a mládežníckeho divadla, divadla poézie a iných dramatických druhov a žánrov.</p> <p>aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.</p>	<p>Princípy a zákonitosti divadla.</p> <p>Absolventské predstavenie.</p>
--	--

Záverečná skúška:

samostatný umelecký prednes,
absolventské divadelné predstavenie,
improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety,
recenzia na divadelný alebo filmový titul.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: SLOVESNÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

V predmetoch základy slovesnej tvorby, poetika, dejiny slovesnej tvorby, umelecký prednes umožní žiakom pozerieť na svet a ľudí ako aj na seba z rôzneho pohľadu. Viest žiakov k pochopeniu hlbšieho významu tejto odbornej výučby v širšom zmysle slova, t. j. k radosti z tvorivého uplatňovania získaných vedomostí a skúseností pre obohatenie vlastného života. Pomáhať im uvedomiť si akí sú, na čo stačia, aby sa dokázali vyrovnáť s úspechom i neúspechom v tejto špecifickej činnosti a zachovali si pozitívne hodnoty získané touto odbornou prípravou pre život. Jednotlivé predmety vzájomne spájať a viesť žiakov k pochopeniu ich vzájomnej súčinnosti v slovesnej tvorbe. Dôležité je poznať súčasný stav literatúry u nás a pochopiť funkciu slovesného umenia vo vývoji kultúry a spoločnosti. Uvedomiť si svoje špecifické schopnosti a tvorivo ich uplatňovať.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>analyzujú výber zo svojich záznamov a listov tak, aby boli zachytené dané udalosti s individuálnym postojom k nim,</p> <p>definujú prostredníctvom písomných etúd si charakterové prvky ľudí, vecí, zvierat,</p> <p>zdokonaľujú obsahovo podobné správy, listy atď. všímajú si individuálny podiel pisateľa a vplyv vonkajších okolností,</p> <p>analyzujú slovesné útvary z rôznych období a porovnávajú ich obsah a štýl,</p> <p>zvládnu logicky spracovať predlohu a interpretáciou vyjadriť svoj odlišný vzťah k téme umeleckého prednesu.</p>	<p>Základy slovesnej tvorby.</p> <p>Písomné etudy.</p> <p>Obsahovo podobné listy, správy.</p> <p>Analýza slovesných útvarov z rôznych období.</p> <p>Osobitá interpretácia umeleckého prednesu.</p>
---	---

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>analyzujú výber zo svojich záznamov a listov tak, aby boli zachytené dané udalosti s individuálnym postojom k nim,</p> <p>zvládnu spracovanie variácií na jeden príbeh,</p> <p>ovládajú napísanie úvahy, fejtónu, causeriu alebo poviedky na danú tému,</p> <p>aplikujú v písomnom prejave slovnú zásobu a vedomosti o štylistike slovenského jazyka,</p> <p>zdokonaľujú obsahovo v písomných etudách charakteristiku ľudí,</p> <p>analyzujú zákonitosti žurnalistických a malých literárnych útvarov,</p> <p>zvládnu poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa,</p> <p>analyzujú príklady žurnalistických a malých literárnych varov a pochopiť ich v dobových súvislostiach,</p>	<p>Písanie záznamov.</p> <p>Variácie na jeden príbeh.</p> <p>Úvaha, fejtón, poviedka na danú tému.</p> <p>Písomný prejav so správnou štylistikou slovenského jazyka.</p> <p>Písomná etuda.</p> <p>Analýza žurnalistických a malých literárnych útvarov.</p> <p>Poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa.</p> <p>Analýza žurnalistických a malých literárnych varov.</p> <p>Interpretácia fejtónu, krátkej poviedky alebo</p>

zvládnu interpretáciu napr. fejtónu, krátkej poviedky alebo balady v zodpovedajúcom štýle.	balady.
--	---------

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu spracovať svoju životnú skúsenosť ako poviedku, báseň alebo jednoaktovku,</p> <p>zvládnu spracovanie variácií na jeden príbeh,</p> <p>interpretujú svoj názor na svet pretlmočením v krátkom literárnom útvare,</p> <p>aplikujú v písomnom prejave slovnú zásobu a vedomosti o štylistike slovenského jazyka,</p> <p>ovládajú zákonitosti väčších literárnych útvarov ako je epos, román, divadelná hra,</p> <p>orientujú sa vo vývoji týchto literárnych útvarov,</p> <p>aplikujú v písaní poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa,</p> <p>analyzujú príklady žurnalistických a malých literárnych varov a pochopiť ich v dobových súvislostiach,</p> <p>zvládnu interpretáciu napr. fejtónu, krátkej poviedky alebo balady v zodpovedajúcom štýle.</p> <p>interpretujú a rozširujú osobný repertoár v umeleckom prednese.</p>	<p>Písanie vlastnej životnej skúsenosti.</p> <p>Variácie na jeden príbeh.</p> <p>Poviedka – môj názor na svet.</p> <p>Písomný prejav so správnou štylistikou slovenského jazyka.</p> <p>Epos, román, divadelná hra.</p> <p>Vývoj eposu, románu, divadelnej hry.</p> <p>Používanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa.</p> <p>Analýza žurnalistických a malých literárnych varov.</p> <p>Interpretácia fejtónu, krátkej poviedky alebo balady.</p> <p>Osobný repertoár umeleckého prednesu.</p>

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zvládnu písanie v zložitejších literárnych útvaroch,</p> <p>interpretujú spracovanie variácií na jeden príbeh,</p> <p>interpretujú svoj názor na svet pretlmočením v krátkom literárnom útvare,</p>	<p>Písanie v zložitejších literárnych útvaroch.</p> <p>Príbeh s viacerými variáciami.</p> <p>Variácie na jeden príbeh.</p>

<p>aplikujú v písomnom prejave kritiky na vytipované literárne a dramatické diela,</p> <p>aplikujú v písomnom prejave zákonitosti väčších literárnych útvarov ako je epos, román, divadelná hra,</p> <p>orientujú sa vo vývoji týchto literárnych útvarov,</p> <p>aplikujú v písaní poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa,</p> <p>analyzujú súvislosti medzi jednotlivými druhmi umenia,</p> <p>interpretujú rôzne literárne smery z hľadiska historického a asociálneho,</p> <p>zvládnu seminárnu prácu úseku dejín slovesnej tvorby, ktorý žiaka najviac zaujal v súvislosti s kultúrnym a spoločenským vývojom,</p> <p>zvládnu realizáciu stanovenej úlohy (písanie scenára) v absolventskom vystúpení.</p>	<p>Poviedka – môj názor na svet.</p> <p>Kritika na literárne a dramatické diela.</p> <p>Epos, román, divadelná hra.</p> <p>Vývoj eposu, románu, divadelnej hry – seminárna práca.</p> <p>Rozbor literárneho, rozhlasového, filmového diela.</p> <p>Analýza druhov umenia.</p> <p>Interpretácia rôznych literárnych smerov.</p> <p>Seminárna práca z dejín slovesnej tvorby.</p> <p>Absolventské predstavenie – scenár.</p>
--	--

Záverečná skúška:

samostatná písomná práca v zložitejších literárnych útvaroch,

absolventské divadelné predstavenie - scenár,

kritika na literárne alebo umelecké dielo,

seminárna práca z dejín slovesnej tvorby.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM LITERÁRNO–DRAMATICKÉHO ODBORU

I. a II. stupeň základného štúdia

CHARAKTERISTIKA

Individuálne pripravovať všetkých žiakov pre štúdium na odborných školách (VŠMU, filozofické fakulty, pedagogická škola, zdravotná škola...). Rozšírené štúdium sa týka žiakov 3. a 4. ročníka druhej časti I. stupňa a žiakov 1. až 4. ročníka II. stupňa všetkých oddelení LDO.

Individuálna príprava v rozšírenom štúdiu nadväzuje na obsah práce a metódy používané v ročníkových skupinách (komplexnosť, dramatická hra ako metóda práce, motivácia ako východisko). Tým je možné predchádzať neorganizovanému nácviku monológov a prednesových partov. Preto je potrebné usilovať sa o to, aby si žiaci osvojili metódy práce používané v ročníkovej skupine a naučili sa ich tvorivo uplatňovať vo svojej individuálnej práci. Podobne je vhodné odporúčať prehľad predlôh uvádzaných v štátnom vzdelávacom programe na výber a k prípadným úpravám použiť iné vhodné metódy. Žiakov učiť uvedomovať si vlastné možnosti a schopnosti a podľa nich si pre seba vyberať vhodné predlohy, to znamená, že ich učiť tak, aby vedeli dramaturgicky a autorsky pracovať.

FORMY PRAKTICKEJ VÝUČBY

Vyučovanie všetkých predmetov v študijných zameraniach literárno-dramatického odboru je individuálne (prednes, hlasová výchova, tvorivé písanie) a skupinové (dramatika a slovesnosť, pohyb, práca v súbore, základy dramatickej tvorby, dejiny umenia).

PODMIENKY na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri umeleckom vzdelávaní v literárno-dramatickom odbore:

Proces výchovy a vzdelávania v literárno-dramatickom odbore zohľadňuje všeobecne záväzné právne predpisy upravujúce bezpečnosť práce, ochranu pred požiarom, prevádzkovanie objektov škôl a školských zariadení, ako aj technickú dokumentáciu používaných zariadení, príslušné normy a predpisy, ktoré upravujú výrobný proces alebo pracovné operácie zodpovedajúce obsahu vzdelávania v danom vyučovacom predmete literárno-dramatického odboru.

Učebné priestory literárno-dramatického odboru musia vyhovovať požiadavkám hygieny práce, bezpečnosti a ochrane zdravia pri vzdelávaní a ochrany pred požiarom, ktoré sú v súlade s príslušnými platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, rezortnými predpismi a technickými normami. Priestory, v ktorých sa uskutočňuje vyučovanie v literárno-dramatickom odbore, musia umožňovať optimálnu organizáciu vyučovania s prihliadnutím na technický rozvoj a zavádzanie nových zariadení do prevádzky.

Súčasťou vybavenia učebných priestorov pre vyučovanie v literárno-dramatickom odbore je technická dokumentácia, pravidlá bezpečnej obsluhy technických a iných zariadení, hygienické a bezpečnostné predpisy, bezpečnostné tabuľky a značky a prostriedky protipožiarnej ochrany a prvej pomoci.

VZDELÁVANIE ŽIAKOV mimoriadne talentovaných literárno-dramatického odboru

Základné umelecké vzdelávanie rozvíja a kultivuje umelecké nadanie širokého okruhu záujemcov, ktorí preukážu potrebné predpoklady k štúdiu. Súčasne sa však tiež stáva širokou platformou pre

vyhľadávanie jedincov mimoriadne talentovaných. Neoddeliteľnou súčasťou základného umeleckého vzdelávania je teda aj poskytovanie odbornej starostlivosti a vzdelávania týchto žiakov. Podobne, ako nadaní žiaci a žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú špecifické vzdelávacie potreby a nároky, ktoré sú ukotvené v školskom zákone. Vyžaduje aj vzdelávanie mimoriadne talentovaných žiakov a žiakov so špeciálnymi potrebami. Z toho vyplýva, že pre nadštandardnú prácu s mimoriadne talentovanými žiakmi slúži predovšetkým rozšírené štúdium. Okrem toho je možné využiť možnosti individualizácie vzdelávacieho obsahu, rýchlejšieho postupu vo vzdelávaní.

Identifikácia mimoriadneho talentu a podmienky jeho ďalšieho rozvíjania

K identifikácii mimoriadneho talentu je možné využiť spoluprácu s kvalifikovanou osobou schopnou objektívneho posúdenia (touto osobou môže byť napr. výkonný umelec, psychológ, erudovaný pedagóg a iné). Zároveň na druhej strane musí stáť jedinec, ktorý ako "rozpoznaný mimoriadny talent" je schopný vďaka svojim výrazným predpokladom svoj talent ďalej rozvíjať - sústavne na sebe pracovať a podávať tak vynikajúce výkony v literárno-dramatickom odbore.

Pre skutočne efektívne vzdelávanie mimoriadne talentovaných jedincov je teda dôležité, aby boli splnené predpoklady endogénnej (intelekt, fyzické a motorické dispozície, morálne vôľové a charakterové vlastnosti atď.), tak exogénne (rodinné a sociálne podmienky a klímu, ochota najbližšieho okolia žiaka k spolupráci na výukových a výchovných postupoch a pod.). Tieto predpoklady dopĺňa osobnosť pedagóga, ktorého vysoké odborné, pedagogické, umelecké a morálne vlastnosti sú nevyhnutnou podmienkou pre dosiahnutie nadštandardných vzdelávacích výsledkov.

Organizácia výučby žiakov mimoriadne talentovaných

K vytvoreniu potrebných vzdelávacích podmienok mimoriadne talentovaných žiakov sú v literárno-dramatickom odbore určené predovšetkým rámcové učebné plány s rozšíreným štúdiom.

VZDELÁVANIE ŽIAKOV so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Podobne ako ostatné typy vzdelávania, je aj základné umelecké vzdelávanie v literárno-dramatickom odbore otvorené žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Ak takí žiaci preukážu nevyhnutné predpoklady potrebné na prijatie do zvoleného umeleckého odboru, musí pre ne škola vytvoriť také podmienky, ktoré im umožnia plniť s ohľadom na ich potreby a možnosti vzdelávacie obsahy stanovené školou.

Za žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú považovaní žiaci so zdravotným postihnutím (telesným, zrakovým, sluchovým, mentálnym, autizmom, chybami reči, súbežným postihnutím viacerými zdravotnými deficitmi a vývojovými poruchami učenia alebo správania), žiaci so zdravotným znevýhodnením (zdravotným oslabením, dlhodobým ochorením a ľahšími zdravotnými poruchami vedúcimi k poruchám učenia a správania) a žiaci so sociálnym znevýhodnením (z rodinného prostredia s nízkym sociálno-kultúrnym postavením, ohrození sociálno-patologickými javmi, s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou a žiaci v postavení azylantov a účastníkov konania o udelenie azylu).

Z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia žiakov je potrebné uplatňovať kombináciu špeciálne pedagogických postupov a alternatívnych metód s modifikovanými metódami používanými vo vzdelávaní bežnej populácie. Tieto metódy nachádzajú uplatnenie najmä pri rozvíjaní kľúčových kompetencií, ďalej potom zlepšovanie sociálnej komunikácie a špecifických zručností žiakov.

Diagnostika špeciálnych vzdelávacích potrieb a posudzovanie možností žiakov so zdravotným postihnutím a zdravotným a sociálnym znevýhodnením prebieha so súhlasom rodičov alebo zákonných zástupcov žiaka prostredníctvom školských poradenských zariadení zaradených do registra škôl a školských zariadení (pedagogicko-psychologické poradne, špeciálne pedagogická centra).

Pri plánovaní a realizácii vzdelávacieho procesu je potrebné vychádzať z konkrétneho zistenia a popisu špeciálnych vzdelávacích potrieb a možností žiakov. Hoci možno nájsť u jednotlivých skupín žiakov so zdravotným postihnutím a zdravotným či sociálnym znevýhodnením spoločné charakteristiky vzdelávacích potrieb a rovnaký druh špeciálnej pedagogickej podpory, je potrebné mať na zreteli fakt, že sa žiaci ako jednotlivci vo svojich individuálnych vzdelávacích potrebách a možnostiach líšia, a že príznaky, ktorými sa dané postihnutia manifestujú, sa môžu v priebehu vzdelávania meniť. Preto aj výučba zahŕňajúca špeciálnu pedagogickú starostlivosť prebieha v súlade s princípmi individualizácie a diferenciacie vzdelávania.